

det er min fulde Overbeviisning, at vi have mange dygtige Almueffskolelærere i Landet. Hvad er da egentlig Grunden til, at der ikke kan udrettes Mere i Almueffskolerne, end der bliver udrettet? Ja, der kan være mange og meget forffjellige Grunde; men den væsentligste er dog maaffee den, at Skolelærerne, hvad ogsaa det ærede Medlem bemærkede, skulle underwise altfor talrig en Børneskole. Vil man nu ad den Vej og paa den Maade reformere Almueffskolevæsenet, at man hjælper Lærerne af med omtrent Halvdelen af denne Skole, hvad vil saa følge deraf? Der vil følge deraf, at man da maa være beredt paa at bygge omtrent lige saamange Skolebygninger til som dem, vi have, og ansætte omtrent lige saamange Lærere til som dem vi have. Vil man gaae med dertil og drifte sig til dette, ja saa tør jeg ikke benegte, at der maaffee nok kan udrettes noget mere end som nu i Almueffskolerne. Det ærede Medlem, som jeg sigtede til, sagde, at han kunde ikke troe Andet, end at der i en Alder fra det 10de til det 16de Aar kunde udrettes ikke saa lidt med de Unge. Jeg forstaaer nu ikke, hvorfra han har de to sidste Aar fra det 14de til det 16de; thi det maa være ham bekjendt, at Confirmationaalderen er ved det 14de Aar, og at der endogaa har været en saadan Iver hos Befolkningen for at faae Børnene confirmerede netop i den Alder, at vi have vedtaget en Lov, som bestemmer, at der skal afholdes Confirmation 2 Gange om Aaret. Med Hensyn til det, han kalder Dplysning, kan jeg indrømme ham, at, forjaavidt vi drifte os til at udsætte Confirmationen eller tvinge til Skolegang udover denne, saa at den fortsættes indtil det 16de Aar, saa vil der kunne udrettes noget mere end nu med Hensyn til Dplysning; men det er dog vel ikke det, han tænkte paa. Det ærede Medlem berørte en anden Sag, der jo egentlig ikke ligger for idag. Det var igaar, at den laa for, og jeg følte ogsaa dengang Lust og Trang til at udtale mig noget derom; men da det ærede Medlem igjen idag har berørt det, maa det vel være mig tilladt at omtale det nu. Det angaaer navnlig Folkehøjskolerne. Det ærede Medlem kunde ikke see og havde ikke den Mening, at der kunde udrettes noget saa

særdeles Stort ved disse. Ja, om der udrettes noget saa særdeles Stort ved dem, kan der jo være forffjellige Meninger om. Det ærede Medlem sagde fremdeles, at de unge Mennesker fik en anden Retning, naar de kom ind i disse Skoler — hvis det ikke netop er det Udtryk, han brugte, beder jeg om Forladselse; men det var dog omtrent saaledes. Ja, det indrømmer jeg ham, at, hvor disse Skoler due Noget, faae de unge Mennesker virkelig noget ganske Andet paa sig ved at undervises paa dem. Men de komme tilbage, sagde han endvidere, med et forffinet Bæsen og forfeile det Maal, de egentlig skulle sigte til, og han mener vel dermed, at de som Almueskolelærere svigte den Stand, de tilhøre. Ja, hvis dette skulde være Tilfældet, var det meget at beklage. At der nu kan vises enkelte Tilfælde, hvor unge Mænd, som have gaaet paa disse Højskoler, kunne faae Lust til at gaae i andre Retninger end dem, hvortil de ere opdragte, kunne have Lust til enten at blive Forvaltere eller til yderligere at gaae Lærdomsveien, beviser ikke det Mindste i Henseende til, hvad der kan være ret og rigtigt, og selv om det er et Misgreb, at de blive forffinede, saa kan Skolen ikke gjøre derfor, ligesom der jo overhovedet ikke kan stilles Noget op i Verden, der ikke kan misbruges. Jeg tør dog vel tiltroe mig selv at have en Smule Erfaring om disse Forhold. Jeg har ganske vist ikke selv gaaet paa disse Skoler — de vare desværre ikke til i min Ungdom — men jeg har Sønnen, der har gaaet paa dem, og jeg tør forffikre det ærede Medlem om, at de ikke ere komne saaledes forffinede tilbage; de have netop taget fat, hvor de pleiede, paa Møven; ja paa Alt, hvad der hører Bøndearbejdet til. Jeg er ikke i den Stilling i Samfundet, at jeg kan holde dem anderledes, og de maae derfor tage fat i Alt, hvad der hører til et virkelig Bøndeliv, og det have de ikke generet sig for. Jeg skal ikke stemme imod Bevillingen af de 3000 Rbd. Vel er jeg af den Mening, at man ikke udretter saa synderligt ved at faae en Commission nedsat. Det vil maaffee vise sig i denne Commission, ligesom det viser sig, naar man her taler om Skolesager, at næsten hvert Medlem har sin Maade at reformere Skolesagen paa. Men, som sagt, jeg vil ikke